

אֵיךְ בֵּין
דָּאָרְט גֵּעוֹוֶעֶהן

פֿון א פֿערזענליכע בליק

די ערצײלונג פֿון יציאת מצרים

בְּכָל
דוֹר וְדוֹר
חַיֵּב אָדָם
לִרְאוֹת אֶת עֲצָמוֹ
כִּאֲלוֹ הוּא יָצָא מִמִּצְרַיִם

די אידן קומען אן צו לאנד מצרים

די פרעמדע פאלק פון זיך פארמערן ביי אונז. וואס קענט איר פארשלאגן.
מיינע ליבע ראטגעבער?

“וואס איז דער פראבלעם?” האט איינער פון די ראטגעבער זיך
אנגערופן. “לאמיר זיי אלע פשוט אויס'הרג'ענען!”

“עס איז נישט פדאי - סתם אזוי - זיי צו אויס'הרג'ענען!”, האט
דער כיטרער פרעה געענטפערט. “וואס וועלן אנדערע פעלקער זאגן אויף
אונז אויב מיר הרג'ענען אויס אן אומשולדיג פאלק? מיר דארפן אויסטרעפן
עפעס א קלוגע עצה ווי אזוי זיי צו אומברענגען אן דעם וואס מענטשן זאלן
רעדן שלעכטס אויף אונז.”

“עס פאלט מיר איין א גוטע געדאנק!...” האט פרעה ווייטער גערעדט. “וואס
מער איך טראכט דערפון, אלס מער געפעלט עס מיר. לאמיר אנהויבן פייניגן
די אידן. מיר וועלן זיי מאכן שווער ארבעטן, און אזוי וועלן זיי צוביסלעך
אויסשטארבן!”

“טאקע א געוואלדיגע פלאן!” האבן אלע ראטגעבער זיך אנגערופן אויפאמאל.
“לאמיר אנגרייטן א פונקטליכן פלאן, און שוין פון היינט וועלן מיר דאס
אנפאנגען אויספירן!”

מיין משפחה איז אנגעקומען קיין מצרים אינאיינעם מיט יעקב
און זיינע קינדער, וועלכע האבן אראפגענידערט קיין מצרים.
יוסף, וועלכער איז דעמאלט געווען משנה למלך, האט אונז
פלאצירט אין דעם לאנד גשן.

מיינע עלטערן, עמרם און יוכבד, שטאמען פון שבט לוי. מיין מאמע, יוכבד,
איז א הייבאם. זי העלפט ארויס אלע אידישע פרויען וועלכע געבוירן קינדער.
פון ווען איך בין געווען א יונג קינד האב איך באגלייט מיין מאמען ביי איר
ארבעט, האלט איך מיט ווי זי זינגט צו די ניי געבוירענע קינדער און בארואיגט
זיי. היינט העלף איך איר ארויס ביי איר ארבעט. אונזער דור איז געבענטשט
מיט קינדער ווי קיינמאל בעפאר!

יעדן טאג ווערן מיר גערופן עטליכע מאל ארויסצוהעלפן א מאמע וואס
געבוירט א קינד. און ביי יעדן געבורט ווערן געבוירן נישט ווייניגער ווי זעקס
קינדער!

די משפחות צוואקסן זיך גאר שנעל, און די אידישע קינדער, וועלכע זענען
בלויז געווען זיבעציג נפשות ווען זיי זענען אראפגעקומען קיין מצרים, האבן
זיך פארמערט אין א קורצע צייט צו הונדערטער טויזנטער מענטשן.

פרעה, דער שלעכטער קעניג האט געזעהן אז די אידן פארמערן זיך אזויפיל,
און דאס האט אים זייער באזארגט.

פרעה האט נישט געדענקט די גוטע מעשים פון יוסף הצדיק, וועלכער האט
זיך געזארגט פאר דעם לאנד מצרים אין די הונגער יארן. ער האט צונויף
גערופן זיינע עצה-געבער: איוב, בלעם און יתרו, און ער האט זיי פארגעלייגט
זיין פראבלעם:

“עס וואוינט צווישן אונז א פאלק וואס פארמערט זיך פון טאג
צו טאג. נאך אביסל וועלן זיי זיין מער ווי אונז. דאס איז א
גרויסע געפאר פאר אונז, ווייל אויב אן אנדער פאלק וועט קומען
מלחמה האלטן מיט מצרים, וועלן זיי מעגליך זיך אנשליסן מיט יענעם פאלק
און מלחמה האלטן מיט אונז, און וויבאלד זיי זענען אזוי פיל, וועלן זיי אונז נאך
קענען פארטרייבן פון אונזער לאנד!”

“דער פאלק איז ווי דערנער אין מיינע אויגן.” האט פרעה פארגעזעצט, ווען פון
זיינע אויגן שפריצט א שנאה. “מיר מוזן טרעפן אן עצה ווי אזוי אפצושטעלן

ואלה שמות
בני ישראל
הבאים
מצרימה את
יעקב איש
וכיתו באר

וכני ישראל
פרו ושרשו
ורבו ונעטו
בטאד טאד

והם מלך
חדש על
מצרים אשר
לא ידע את
יוסף

הנה עם
בני ישראל
רב ונעים
ממנו... כי
תקראה
מלחמה
ויוסף גם הוא
על טנאוי
ונלחם בו
ועלה טו
הארץ

א שאד אז איך בין נישט פון שבת לוי. קיין איינער פון זיי האט זיך נישט געשטעלט צו דער ארבעט!

מייע ציגל האלטן זיך אין איין צוברעקלען! די ערד איז בכלל נישט פאסיג פאר ציגל...

דער קעניג האט אונז צוגעזאגט געלט פאר יעדן ציגל. עס לוינט זיך צו ארבעטן שווער און מאכן וואס מער ציגל!

איב דער קעניג שטרענגט זיך אן אליינס צו ארבעטן, זאל איך זיצן רואיג? בין איך דען מער פון דעם קעניג?

אי, דער זאק איז אזוי שווער...

לייג צו נאך אביסל וואסער, איב נישט וועט זיך עס אינגאנצן צוברעקלען!

עס איז שוין סוף טאג. יעצט וועל איך באקומען דאס געלט לויט וויפיל ציגל איך האב געמאכט. ענדליך וועל איך קענען אהיימברענגען געלט אין שטוב.

דער קעניג אליין טראגט די ארבעט געצייג אויפ'ן האלז און מאכט ציגל!

מיין רוקן טוט וויי און די זון בראט... די ארבעט איז אזוי שווער!